

Myyvälässä on kaksi kerrosta. Olemme lomauttaneet henkilökuntaa, kun kauppa ei ole niin vilkasta kuin normaalisti. Myyvälässä joudutaan nyt työskentelemään yksin yhden tunnin ajan ja eräs myyjä haluaa vastuunvapautuksen ilkivallan, tulipalon ja varkaustapausten varalta. Hän kokee, ettei pysty valvomaan koko myyvälää yksin.

Pitääkö tällaista sopimisista harkita?

Työntekijän, joka tahallaan tai huolimattomuudesta rikkoo tai laiminlyö työsopimuksesta tai työsopimuslaista johtuvia velvollisuuksia tai aiheuttaa työssään työnantajalle vahinkoa, on korvattava työnantajalle aiheuttamansa vahinko vahingonkorvauslain 4 luvun 1 §:ssä säädettyjen perusteiden mukaan.

Työsopimuslain mukaan työntekijän on tehtävä työnsä huolellisesti noudattaen niitä määräyksiä, joita työnantaja antaa toimivaltansa mukaisesti työn suorittamisesta. Työntekijän on toiminnassaan vältettävä kaikkea, mikä on ristiriidassa hänen asemassaan olevalta työntekijältä kohtuuden mukaan vaadittavan menettelyn kanssa.

Vahingonkorvauslain mukaan vahingosta, jonka työntekijä työssään virheellään tai laiminlyönnillään aiheuttaa, hän on velvollinen korvaamaan määrän, joka harkitaan kohtuulliseksi ottamalla huomioon vahingon suuruus, teon laatu, vahingon aiheuttajan asema, vahingon kärsineen tarve sekä muut olosuhteet. Jos työntekijän viaksi jää vain lievä tuottamus, ei vahingonkorvausta ole tuomittava. Jos vahinko on aiheutettu tahallisesti, on täysi korvaus tuomittava, jollei erityisistä syistä harkita kohtuulliseksi alentaa korvausta.

Vahingonkorvauslain edellyttämä tuottamus tarkoittaa samaa kuin mitä myös työsopimuslaki edellyttää: Sopimusosapuoli on sopimusrikkomuksesta korvausvastuussa, jos hän ei ole toiminut huolellisesti tai on aiheuttanut vahingon tahallaan. Lievä tuottamus tarkoittaa, että esimerkiksi olosuhteiden johdosta huolellisuutta on rikottu vain vähäisesti. Tällöin työntekijää ei voida tuomita maksamaan vahingonkorvausta.

Vastuusta vapauttaminen tarkoittaisi kysytyssä tapauksessa käytännössä sitä, että työnantaja ilmoittaisi vastuun samalla tavoin kuin se on jo nyt lainsäädännössämme todettu. Työntekijää ei voida vapauttaa etukäteen kysymyksessä mainituissa asioissa kaikesta vastuusta. Yksintyöskentelyn yhteydessä ilkivaltaa, tulipaloa ja varkaustapauksia arvioidaan sen mukaan, onko yksintyöskentelijä vallinneissa oloissa niiden osalta syyllistynyt tahallisuuteen tai huolimattomuuteen. Kun lievä huolimattomuus ei oikeuta määräämään vahingonkorvausta, vastuunvapautusta ei kysytyissä tilanteissa ole syytä eikä tarpeen etukäteen sopia.